

Sprawa C-174/22

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem

Data wpływu:

8 marca 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Varhoven kasatsionen sad (Bułgaria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

25 lutego 2022 r.

Strona wnosząca skargę kasacyjną:

EV

Przedmiot postępowania głównego

Postępowanie zostało wszczęte w związku ze skargą kasacyjną oskarżonego EV na wyrok nr 57 sądu apelacyjnego w Warnie z dnia 5 maja 2021 r.

W zaskarżonym przed sądem kasacyjnym wyroku sąd apelacyjny utrzymał w mocy wyrok nr 22 sądu rejonowego w Warnie z dnia 22 marca 2021 r., w którym EV został uznany za winnego posiadania w dniu 21 grudnia 2018 r. w Warnie bez wymaganego zezwolenia prekursorów narkotykowych, a konkretnie dwóch litrów toluenu o wartości 24 lewów (BGN), materiału do produkcji wysoce niebezpiecznych środków odurzających (metamfetaminy), oraz 11,18 gramów czerwonego fosforu o wartości 2,79 BGN, wszystko razem o łącznej wartości 26,79 BGN, w celu rozprowadzania i w związku z tym został skazany na podstawie art. 354a ust. 1 zdanie drugie Nakazatelen kodeks (kodeksu karnego, zwanego dalej: „NK”) w związku z art. 58a ust. 1 oraz art. 54 NK na karę dwóch lat pozbawienia wolności początkowo na ogólnych zasadach wykonania kary oraz karę grzywny w wysokości 20 000 BGN.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został wydany na podstawie art. 267 akapit pierwszy lit. b) TFUE.

Pytanie prejudycjalne

Czy przepisy rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r., dopełniające przepis blankietowy art. 354a Nakazatelen kodeks (kodeksu karnego) w związku z art. 3 ust. 4 Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (ustawy o kontroli środków odurzających i prekursorów narkotykowych), zezwalają na uznanie osoby za winną posiadania substancji sklasyfikowanej w kategorii 3 załącznika I, a konkretnie toluenu w ilości dwóch litrów?

Prawo międzynarodowe

Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, art. 3

Przepisy i orzecznictwo Unii Europejskiej

Rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych, art. 2, art. 3 ust. 2 i 6, art. 8, załącznik I

Przepisy prawa krajowego

Nakazatelen kodeks (NK), art. 354a

Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (ustawy o kontroli środków odurzających i prekursorów narkotykowych, ZKNVP), art. 1, 3 i 18a, przepisy uzupełniające § 1 pkt 14

Naredba N° 1 za kontrol na prekursorite na narkotichnite veshtestva) (rozporządzenie nr 1 w sprawie kontroli prekursorów narkotykowych) z dnia 18 kwietnia 2008 r., art. 1, 11 i 18, załącznik nr 1

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 W dniu 21 grudnia 2018 r. trzech funkcjonariusze policji municypalnej w Warnie zauważyli trzy osoby, które były w widoczny sposób zaniepokojone obecnością policji. Następnie sprawdzono ich tożsamość i okazało się, że był to oskarżony

EV i dwóch jego znajomych, którzy później występowali w postępowaniu w charakterze świadków. Świadczenie zapytani o to, czy są w posiadaniu narkotyków lub innych zabronionych substancji, zaprzeczyli. W toku rozmowy oskarżony przyznał, że ma przy sobie dwie butelki toluenu. Otworzył swoją torbę, w której znajdowały się waga elektroniczna i polietylenowy worek zawierający czerwoną sproszkowaną substancję; EV wyjaśnił, że to czerwony fosfor. Oskarżony dobrowolnie przekazał opisane przedmioty i oświadczył, że kupił czerwony fosfor w witrynie internetowej, a toluen w sklepie i że substancje te są składnikami do produkcji „pico” (metamfetaminy). Funkcjonariusze policji zabrali oskarżonego na komisariat. W protokole sporządzonym z dobrowolnego przekazania EV sam stwierdził na piśmie, że chciał zanieść te przedmioty do znajomego, który miał mu zapłacić za nie cenę zakupu.

- 2 Zgodnie z wynikami analizy fizykochemicznej obiekty nr 1 i nr 2 (bezbarwne, klarowne ciecze o łącznej objętości 2000 ml) to toluen; obiekt nr 3 (fioletowa substancja o masie netto 11,64 g) to czerwony fosfor; obiekt nr 4 (szara waga elektroniczna) ma ślady metamfetaminy.
- 3 Na podstawie wyników przeprowadzonych badań biegli doszli do wniosku, że rzeczony przedmioty mogłyby być wykorzystane jako prekursory w procesie syntezy środka odurzającego metamfetaminy metodą tak zwanej redukcji efedryny/pseudoefedryny poprzez podgrzewanie w obecności kwasu jodowodorowego.
- 4 Prekursorem jest efedryna/pseudoefedryna, którą można uzyskać poprzez ekstrakcję (oczyszczanie) zazwyczaj z postaci farmaceutycznych (kapsulek, tabletek, ampułek). Na etapie redukcji prekursora efedryny/pseudoefedryny do metamfetaminy stosowany jest kwas jodowodorowy, który otrzymuje się przez dodanie przygotowanego roztworu fosforu czerwonego (obiekt nr 3) i jodu w obecności kwasu fosforowego, zmieszanych w środowisku wodnym. Podczas reakcji efedryny/pseudoefedryny z kwasem jodowodorowym powstaje zasada metamfetaminy. Proces jest przeprowadzany przez podgrzewanie na kuchenie w szklanym naczyniu, które może być wyposażone w chłodnicę zwrotną i/lub termometr. W celu wyekstrahowania powstałej metamfetaminy do mieszaniny reakcyjnej dodaje się sodę kaustyczną i stosuje się rozpuszczalniki zawierające toluen (obiekty nr 1 i nr 2); do oczyszczania metamfetaminy stosuje się aceton, eter, izopropanol i inne substancje. Produkt końcowy w postaci chlorowodoru lub siarczanu otrzymuje się jako produkt syntetyczny w postaci zasady; jest on traktowany kwasem siarkowym lub chlorowodorowym, po czym oddzielany od mieszaniny oraz suszony i przybiera postać kryształów.
- 5 Zgodnie z wynikiem opinii z wyceny wartość znalezionych substancji wynosi 26,795 BGN, przy czym wartość dwóch butelek toluenu wynosi 24,00 BGN, a wartość 11,18 g fosforu czerwonego 2,795 BGN.

Główne argumenty stron postępowania głównego

- 6 Oskarżony i jego obrońcy podnoszą, że czyn nie stanowi przestępstwa w rozumieniu art. 354a ust. 1 zdanie drugie NK, ponieważ obie substancje, które zostały znalezione u oskarżonego podczas kontroli policyjnej mają legalne zastosowanie i są bardzo powszechnie stosowane w życiu codziennym. W celu uzasadnienia stanowiska, że czyn nie spełnia znamion przestępstwa, obrońcy powołują się na rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotyków i zwracają uwagę, że substancja tolueń jest wymieniona w kategorii 3 załącznika I, i że jego posiadanie nie wymaga zezwolenia w rozumieniu art. 3 ust. 2 tego rozporządzenia ani rejestracji zgodnie z art. 3 ust. 6 rozporządzenia.
- 7 Prokuratura kwestionuje to stanowisko; uważa argumenty obrony za bezzasadne.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 8 W celu spełnienia wymogów art. 3 ust. 1 lit. a) ppkt (iv) i art. 3 ust. 1 lit. c) ppkt (ii) Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi kodeks karny Republiki Bułgarii poddaje karze różne czyny z wykorzystaniem substancji, które mogą służyć jako prekursory w procesie produkcji narkotyków. W ramach wybranego ujęcia legislacyjnego polegającego na uregulowaniu w jednym przepisie – art. 354a ust. 1 NK – dwóch przestępstw, które różnią się od siebie jedynie przedmiotem czynu zabronionego, określono również szczególne cechy przestępstwa, którego przedmiotem są prekursory narkotykowe.
- 9 Po pierwsze, art. 354a ust. 1 zdanie drugie NK jest przepisem blankietowym i, co się tyczy znamion czynu zabronionego, konieczne jest jej dopełnienie jego treści przez przepisy Zakon za kontrol varhu narkotichnite veshtestva i prekursorite (ustawy o kontroli substancji odurzających i prekursorów narkotykowych, ZKNVP) i przepisy podstawowe wydane w celu jej stosowania. Odesłanie do tych przepisów odnosi się do dwóch aspektów: a) substancji stanowiących prekursory oraz b) trybu i podstawy wydania zezwolenia na prowadzenie działalności związanej z takim substancjami.
- 10 Ze swojej strony szczególna ustawa ZKNVP wdraża w art. 1 pkt 3 wymogi rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi.
- 11 W celu wykonania powyższej ustawy wydano rozporządzenie nr 1 z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie kontroli prekursorów narkotyków. W jego załączniku nr 1 substancje, które mogą być stosowane jako prekursory, zostały podzielone na trzy kategorie, zgodnie z rozróżnieniami dokonanymi w obu rozporządzeniach wspólnotowych.

- 12 Te względy dotyczące konieczności dopełnienia art. 354a ust. 1 zdanie drugie NK oraz dotyczące przedmiotowego zakresu zastosowania ZKNVP, w mierze, w jakiej dotyczy ona prekursorów narkotykowych, uzasadniają również zastosowanie prawa Unii do przypadku, którego dotyczy postępowanie główne.
- 13 Drugą szczególną cechą przestępstwa z art. 354a ust. 1 zdanie drugie NK jest to, że dla wypełnienia znamion czynu zabronionego, konieczne jest, by chodziło o czynność wytwarzania, przetwarzania, nabywania, posiadania lub rozprowadzania prekursorów bez wymaganego zezwolenia. Z wyjątkiem przypadków dotyczących tak zwanych wysoce niebezpiecznych środków odurzających, które są zakazane przez samą ustawę, we wszystkich innych przypadkach, w tym w przypadkach związanych z posiadaniem prekursorów przeznaczonych do produkcji środków odurzających, przez wymagane zezwolenie rozumie się wydany przez organ państwowy akt prawny, który upoważnia adresata do legalnego prowadzenia działalności polegającej na wytwarzaniu, przetwarzaniu, nabywaniu, posiadaniu lub rozprowadzaniu danych substancji, jeżeli odbywa się to w celach medycznych, naukowych lub badawczych. W przypadku braku takiego aktu prawnego spełnione jest obiektywne znamię przestępstwa „bez wymaganego zezwolenia”.
- 14 Część przedmiotu przestępstwa w postępowaniu głównym, dwa litry toluenu, jest ujęta w kategorii 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 1 z dnia 18 kwietnia 2008 r. i w tej samej kategorii rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu i Rady Unii Europejskiej w sprawie prekursorów narkotykowych. Do celów wykonywania czynności związanych z substancjami tej kategorii, a w szczególności dla posiadania tych substancji, nie jest przewidziana konieczność uzyskania zezwolenia lub dokonania rejestracji, niezależnie od tego, czy oskarżony zostanie uznany za podmiot gospodarczy w rozumieniu art. 2 lit. d) rozporządzenia nr 273/2004 (w zakresie, w jakim wniesiony akt oskarżenia zawiera zarzut, że substancje podlegające karze były przeznaczone do dalszej sprzedaży), czy za użytkownika, o którym mowa w art. 2 lit. h) tego rozporządzenia (w zakresie, w jakim EV jest oskarżony o posiadanie substancji zawartej w wykazie). Orzecznictwo krajowe stwierdziło wprawdzie w odniesieniu do substancji sklasyfikowanych w obu pierwszych kategoriach załącznika nr 1, że dana czynność jest dokonywana bez wymaganego zezwolenia, jeżeli brak jest zezwoleń (dla substancji sklasyfikowanych w kategorii 1) lub rejestracji (dla substancji sklasyfikowanych w kategorii 2) koniecznych zgodnie z ZKNVP i rozporządzeniem nr 1, jednakże w odniesieniu do substancji sklasyfikowanych w kategorii 3 sądy krajowe podkreślają jedynie, że są to substancje podlegające kontroli na podstawie rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego [i Rady], nie wskazując, jakie wymogi merytoryczne mają zastosowanie do czynności związanych z substancjami sklasyfikowanymi w kategorii 3 oraz czy do ich nabycia, posiadania i stosowania wymagany jest szczególny akt prawny organu państwowego. Jedynie w podlegającym kontroli wyroku, który jest przedmiotem postępowania głównego, brak wymaganego zezwolenia jako obiektywne znamię przestępstwa na podstawie art. 354a ust. 1

zdanie drugie NK został uzasadniany przeznaczeniem substancji – do produkcji środków odurzających.

- 15 Sąd odsyłający uważa, że są spełnione przesłanki art. 107 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, biorąc pod uwagę długość postępowania karnego (postępowanie karne zostało wszczęte w dniu 11 marca 2019 r., a akt oskarżenia został wniesiony do sądu rejonowego w Warnie w dniu 24 lutego 2021 r.). Ponadto oskarżony, EV, przebywał w areszcie tymczasowym przez dłuższy czas, od dnia 22 stycznia 2021 r. do dnia 25 stycznia 2022 r. W interesie oskarżonego jest szybkie wyjaśnienie kwestii jego odpowiedzialności karnej.

DOKUMENT ROBOCZY